

Małgorzata Konarska

Konsultant wojewódzki w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego

Niepubliczny Zakład Medycyna Rodzinna s.c.

05-600 Grójec, Ul. Olimpijska 8, Tel. 48 6642288, e-mail: mtkonarska@onet.pl

Opinia w sprawie podawania produktu leczniczego o nazwie Memotropil 20% w kroplowym wlewie dożylnym w domu chorego na zlecenie lekarza

Zakres zadań pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej określa Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 września 2016r. w sprawie zadań lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej i położnej podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. 2016, poz. 1567). Zgodnie z tym rozporządzeniem pielęgniarka obejmując opieką świadczeniobiorców wykonuje świadczenia z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki, świadczenia diagnostyczne, lecznicze, pielęgnacyjne, rehabilitacyjne w warunkach ambulatoryjnych (w miejscu udzielania świadczeń – gabinet pielęgniarki poz) oraz w środowisku zamieszkania świadczeniobiorcy. Jednym z zadań w ramach świadczeń leczniczych jest *podawanie leków różnymi drogami i technikami zleconymi przez lekarza, w tym wykonywanie iniekcji domięśniowych, dożylnych, podskórnych, śródskórnych oraz wykonywanie wlewów dożylnych (załącznik nr 2, część II, pkt 6, ppkt.2).*

Zasady udzielania świadczeń pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej określa Zarządzenie Nr 120/2018/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie warunków zawarcia i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Zgodnie z tym zarządzeniem *pielęgniarka poz sprawuje kompleksową opiekę pielęgniarzką nad zadeklarowanymi do niej świadczeniobiorcami, uwzględniając w tym zgodnie z obowiązującym zakresem zadań, realizację, na podstawie skierowania wydanego przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, zleceń na zabiegi i procedury medyczne, których wykonanie możliwe jest w trybie ambulatoryjnym; pielęgniarka poz włącza skierowanie do prowadzonej dokumentacji medycznej świadczeniobiorcy (§ 16.2). (...) Świadczenia pielęgniarckie realizowane są w miejscu udzielania świadczeń oraz w przypadkach uzasadnionych wskazaniem medycznym – w formie wizyt domowych. (§18.2)*

W świetle przytoczonych powyżej przepisów prawnych pielęgniarka podstawowej opieki zdrowotnej wykonuje kroplowe wlewy dożylne i podaje leki różnymi drogami zgodnie ze zleceniem lekarza ubezpieczenia zdrowotnego w warunkach ambulatoryjnych, oraz w warunkach domowych pacjenta w przypadkach uzasadnionych względami medycznymi. Decyzję czy dany produkt leczniczy może być podawany w warunkach ambulatoryjnych podejmuje się na podstawie charakterystyki produktu leczniczego. W przypadku gdy nie zawiera ona informacji, że dany produkt przeznaczony jest do leczenia zamkniętego (symbol ZL) można go stosować w leczeniu ambulatoryjnym stosując się do zaleceń

zawartych w charakterystyce produktu leczniczego pamiętając, że za technikę podania odpowiedzialność ponosi pielęgniarka.

Produkt leczniczy pod nazwą Memotropil 20% dopuszczony jest do obrotu w postaci roztworu do infuzji w dawce 12 g/60 ml, oraz w postaci roztworu do wstrzykiwań (ampułki 1g/5 ml, 3g/15 ml). W charakterystykach obydwu preparatów leczniczych w części dotyczącej, podawania drogą pozajelitową czytamy: *piracetam należy przyjmować doustnie; jeśli wymagane jest podanie pozajelitowe (np. w przypadku trudności z polykaniem, utraty przytomności) piracetam może być podany dożylnie zgodnie z zalecanym dawkowaniem.* Zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego Memotropil 20%, 12g/60 ml, roztwór do infuzji (...) *wlew należy podawać w infuzji 24-godzinnej zgodnie z zalecaną dawką dobową.* Producent zaleca więc podanie preparatu w zalecanej dawce we wlewie ciągłym (infuzji) 24 - godzinnym. Zalecenia te wykluczają możliwość podania leku przez pielęgniarkę podstawowej opieki zdrowotnej ze względów technicznych.

Zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego o nazwie Memotropil 20%, 200 mg/ml (ampułki 1g/5 ml, 3g/15 ml), roztwór do wstrzykiwań (...) *jeśli wymagane jest podanie pozajelitowe (np. w przypadku trudności z polykaniem, utraty przytomności) piracetam może być podany dożylnie zgodnie z zalecanym dawkowaniem. Objętość ampułki należy podawać w ciągu kilku minut.* Preparat podać należy zatem drogą iniekcji dożylniej pacjentowi, u którego została wykluczona doustna droga podania leku ze względów medycznych.

Memotropil 20% jest dostępny na receptę zarówno w postaci roztworu do infuzji jak i w postaci roztworu do wstrzykiwań. To lek psychostymulujący, należący do podgrupy leki nootropowe. Wskazany jest do stosowania w leczeniu mioklonii (krótkie gwałtowne skurcze mięśni w obrębie jednej lub kilku kończyn, lub tułowia) pochodzenia korowego. Należy go stosować ze szczególną ostrożnością u osób z zaburzeniami niewydolności nerek i osób w podeszłym wieku ze względu na możliwość kumulowania dawki pirocetamu i sodu w organizmie. Z uwagi na możliwość wystąpienia działań niepożądanych ze strony układu nerwowego (ból i zawroty głowy, pobudzenie, lęk, splatanie, omamy, astenia), pokarmowego (nudności, wymioty, ból brzucha), zaburzeń krwotocznych, reakcji alergicznych, oraz brak możliwości obserwacji pacjenta przez lekarza i pielęgniarkę po podaniu leku drogą dożylną uważam, że nie powinno się stosować preparatu Memotropil 20% w postaci roztworu do wstrzykiwań w warunkach domowych pacjenta.

Zgodnie z ustawą o zawodach pielęgniarki i położnej pielęgniarka i położna mogą odmówić wykonania zlecenia lekarskiego (Dz. U. 2018, Poz. 123, art. 12) pod warunkiem, że odmowa nie spowoduje stanu zagrożenia życia pacjenta, pielęgniarka niezwłocznie zgłosi fakt odmowy wykonania świadczenia przełożonemu lub osobie zlecającej w formie pisemnej podając przyczynę odmowy, niezwłocznie uprzedzi pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego bądź opiekuna faktycznego o takiej odmowie i wskaże realne możliwości uzyskania tego świadczenia u innej pielęgniarki, położnej lub w podmiocie leczniczym.

Grójec, 19 lutego 2019

mgr Małgorzata Konarska
KONSULTANT WOJEWÓDZKI
w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego